

Konsekvensträd

- **SYFTE** En metod att använda när man analysera orsaker till ett problem, en utmaning eller ett utvecklingsområde. Vidare syftar metoden till att analysera vilka konsekvenser eller effekter olika handlingsalternativ möjligen kan bjuda på.
- **TID** 90 -120 minuter.
- **DELTAGARE** 2 – 8 personer. Det brukar vara bra att jobba i par. Vid större grupper är det viktigt att ta hänsyn till tiden.
- **MÖTESREDSKAP** Blädderblock, färgade pennor – gärna kriterior.
- **ROLLER** Beroende på sammanhanget tillsätter man de roller som behövs.
- **MÖBLERING** Bord med tillräcklig plats för blädderblocksblad.
- **MER OM METODEN** Du kan läsa mer om Konsekvensträd i bland annat i häftet *Omvärldsspaning*, som du enkelt skaffar dig via www.idrottsbokhandeln.se.

BESKRIVNING

Utgångspunkten för denna metod är att allting orsakas av något och leder till något. Vad beror på vad vi gör med det. Att föreningen inte lyckas lika bra som tidigare har säkert flera orsaker, liksom konsekvenserna av detta "faktum" leder till olika saker. Vilka beror till stor del på vad föreningen själva väljer att göra åt det upplevda problemet.

Metoden lämpar sig alltså väl när man vill analysera orsaker till ett problem och vilka effekter olika handlingar kan leda till. Trädet används som metafor eller liknelse. Rötterna är orsaken till problemet, stammen är själva problemet, grenarna, bladverket och frukterna är effekterna eller konsekvenserna av antingen problemet eller av det man väljer att göra åt problemet.

FÖRBEREDELSE

Som processledare är det viktigt att vara medveten om att ett arbete med Konsekvensträd kräver att deltagarna är motiverade att verkligen ge sig i kast med problem de upplever eller möjligheter de vill pröva. Gör man det finns stora chanser till att förflytta sina positioner. I övrigt krävs inga särskilda andra förberedelser än de vanliga – att man är medveten om varför man väljer just denna metod i just detta sammanhang.

GENOMFÖRANDE

1. Rita upp ett träd, med rötter och allt, på ett blädderblock. På stammen skrivs det upplevda "problemet". Man kan välja att låta alla deltagare analysera samma problem eller olika problem. Det beror dels på hur mycket tid man har till förfogande, dels hur många problem man har att analysera.
2. Nästa steg är att fundera och notera vad man tror är orsakerna till problemet man vill analysera. Ett problem har sällan bara en orsak och det är viktigt att notera allt man kommer på – antingen direkt på pappret eller på notislappar, som sätts fast vid rötterna.

3. Efter det är det dags att sortera bland de konsekvenser problemet antingen redan har fått eller skulle kunna komma att få. Alla konsekvenser eller effekter skriver man på grenarna – en gren för varje konsekvens. Man kan gärna göra detta i flera steg på så sätt att man också funderar över möjliga konsekvenser av konsekvenserna ... till exempel: Föreningen upplever att för få föräldrar engagerar sig i verksamheten. En konsekvens är att det oftast är samma personer som får ställa upp och ordna transporter till tävlingar. En konsekvens av det är i sin tur att risken att dessa personer till slut inte orkar eller har lust längre. En konsekvens av det är att ingen kan köra till tävlingarna!
4. När hela trädet är "klätt" är det dags att samtala om vad man skulle kunna göra åt orsakerna till problemet eller situationen och/eller vilka konsekvenser det är viktigast att ta tag i först och med vilka medel.
 - I detta skede är det viktigt att titta på både orsaker och konsekvenser – vilka orsaker kan man rimligen göra något åt, vilka måste man "bara" acceptera och anpassa sig efter?
 - Vad kan tänkas hända med problemet om man sätter in vissa åtgärder mot det?
5. Ett annat sätt att ta sig problemet eller situationen är att jobba åt andra hållet. Man utgår då ifrån vad man skulle vilka uppnå och skriver det på stammen. Efter det funderar man över vilka konsekvenserna skulle kunna bli om man lyckades. Slutligen gäller det att tänka kreativt kring vad som skulle kunna bidra till att uppnå det man vill. Svaren hittar man i rotsystemet. Här listar man alla de saker som skulle kunna leda till man skrivit på stammen.